

Un esfereïdor temporal

Damià de Bas Macià

Aquest és el títol que encapçala l'article que ja fa vint-i-quatre anys va publicar Lluís Beulas a *Singladures*, butlletí del Museu Municipal de Vilassar de Mar número 4, de juny de l'any 1987.

Justament, enguany s'escau el centenari d'aquell tràgic esdeveniment que va causar la mort de tants i tants humils pescadors de gairebé tota la costa mediterrània, especialment els sectors barceloní, tarragoní i castellonenc, i que va suposar la misèria per a llurs famílies.

En aquesta segona època del butlletí *Singladures* i, precisament, en ocasió de la commemoració del centenari d'un temporal que va colpir tota la població i va mobilitzar els sentiments caritatius de tothom, no podia faltar un escrit fent-hi memòria, per curt que fos.

I ja que el referit número 4 de la primera època d'aquest Butlletí és pràcticament introbable, i pocs vilassarencs hi deu haver que hagin tingut ocasió de llegir l'escrit de Lluís Beulas publicat fa un quart de segle, per no repetir-nos i amb el seu permís, en reproduïm aquí alguns fragments, que ampliarem amb informació de la nostra collita.

El temporal

Com cada matinada, la del 31 de gener d'aquell any acabat d'estrenar, gairebé totes les barques de pesca dels pobles de la costa catalana van salpar amb les seves tripulacions per anar a guanyar-se l'escàs jornal amb el peix que tinguessin la sort de pescar. Feia dies que la mar estava tranquil·la i, per tant, tothom va sortir a la mar confiat.

Diu Lluís Beulas:

«El dia 31 de gener de l'any 1911 va començar un xic ennuvolat i amenaçant pluja. Cap a mig matí semblava que volgués fer bo, però entre les onze i les dotze una espessa nuvolada vinguda del nord va cobrir en pocs moments el cel i esclatà una violenta pluja.

«Cap a les tres de la tarda, es desfermà sobtadament un fort vent de tramuntana de més de 115 quilòmetres per hora, trossejant i arrencant fulles i troncs d'arbres, teules de les teulades, i si més no, una quantitat impressionant de paraigües dels pobres vianants que havien de desplaçar-se; però per a ells tot va acabar en un esglai; no es pot dir el mateix dels pescadors.

«La bonança d'aquells dies va fer que les barques de pesca sortissin com de costum, i varen ser sorpreses per la tramuntana que, un xic endins, agitava molt fort l'aigua i aixecava ones altíssimes. Els patrons de les embarcacions suspengueren immediatament la feina i posaren proa a terra.» [...]

Les barques que no eren massa mar enfora tingueren la sort de poder arribar a diverses platges no sense esforç, com van fer algunes de la Selva i l'alt Maresme que van poder refugiar-se a Sant Pol i d'altres a Arenys. Moltes de Mataró arribaren a casa seva, però d'altres, empeses pel fort temporal, van haver de sortir a Vilassar i a Montgat, mentre que per la mateixa raó algunes de Vilassar van poder sortir a Premià o El Masnou.

«[...] Però el vent bufava a ratxes tan irregulars que feia difícilíssim governar les barques i no tingueren més remei que posar rumb cap a Barcelona amb l'esperança d'entrar a port. Però aquí començaren els tràfecs.

«En ésser davant del port el vent venia de proa, i per això els fou impossible d'embocar, havent de seguir cap a ponent, seguint les empentes del vent.

«Les barques que pogueren s'arrambaren a la platja i algunes aconseguiren fondejar, però la mar cada vegada estava més esverada i era impossible que tothom ho aconseguís.

«Des de la torre-vigia del port de Barcelona els pràctics, veient la tribulació que passaven els pescadors, feren sortir tot seguit els

remolcadors *Montserrat* i el *Catalunya*. De resultes d'aquesta sortida d'auxili els remolcadors portaren a port dues barques, però al *Montserrat* se li va trencar l'amarra i la barca que portava es va perdre. Tornaren a sortir i aquesta vegada tingueren més fortuna, Durant tota la nit feren viatges recollint nàufrags i embarcacions. «I ja era de nit. La manca de material eficaç, la desorganització de la institució de «Salvament de Nàufrags», la manca de presència de la Creu Roja, metges o altres corporacions, feia desesperançadora la passivitat que regnava en aquells moments tan tràgics en què la vida d'aquella pobra gent no valia res. Tan sols l'Ajuntament de Barcelona, coneixent a primeres hores del vespre el tràgic fet, va demanar al cap de la Comissaria dels Pobres que es personés a la platja. Aquest senyor i un fill seu varen anar a Can Tunis amb una carretada de roba procedent de l'Alberg del Parc.

«Aquests dos senyors, els quatre municipals de Can Tunis, una parella de la Guàrdia Civil de servei a la barriada i tres carrabiners de vigilància a la platja, van ser els únics representants de l'autoritat que estigueren allí i feren veritables prodigis d'abnegació recurrent aquella extensa platja amb un vent terrible i una pluja furiosa, donant els primers auxilis als nàufrags. També cal remarcar la gran col·laboració que varen donar els veïns de Can Tunis.

«Durant tota la nit es feren actes d'heroisme i molts exposaren la vida per salvar-ne d'altres.»

Per exemple, el maquinista i el fogoner d'una fàbrica situada prop de la platja de Can Tunis van veure, des del terrat, com un pobre pescador dalt de la seva barca anava a mercè del temporal i, sense pensar-s'ho dues vegades, un es llançà a l'aigua lligat a una corda, mentre l'altre l'aguantava. El pescador va ser salvat de miracle, i un cop a la platja aparegué el seu company que, exhaust, havia aconseguit arribar a la sorra nedant. Tots dos explicaren que el temporal els sorprengué prop de Mataró, i com que no els deixà arribar a terra des de la barca feren senyals demanant auxili, però ni a Mataró, ni a Vilassar de Mar, ni al Masnou, ni a Badalona ni a Barcelona, se'ls donà ajuda.

«A la matinada de l'endemà, la platja de Can Tunis feia feredat de la destrossa que havia fet el temporal. Encastades a la sorra es

veien nombroses restes de barques, algunes completament descarnades, que els quedava tan sols el costellam i la quilla. L'espectacle s'allargava platja enllà. La gent que contemplava aquell tristíssim esdeveniment anava recollint la presa que la mar, encara encoratjada, llançava: trossos de xarxa, cistelles, fustes, remes, caps de timó i, per desgràcia, cadàvers».

Les víctimes

«Aquest trist esdeveniment no tan sols fou en el Maresme, sinó a tota la costa, des de Roses fins més al sud d'Alacant. El diari *La Veu de Catalunya* del dia 11 de febrer del 1911 dóna una relació de víctimes del naufragi [...] que dóna una idea de la magnitud del temporal:

«Badalona 2 barques perdudes i 11 morts; Barceloneta 3 barques perdudes i 27 morts; Caldetes 2 barques perdudes i 8 morts; Cambrils 5 barques perdudes i 20 morts; Mataró 7 barques perdudes i 7 morts; El Masnou 2 barques perdudes i 10 morts; Tarragona 5 barques perdudes i 7 morts; Tortosa enfonsat un vaixell de vela italià en què moriren ofegats 2 dels 7 mariners de la tripulació; Borriana encallat un vaixell anglès dedicat al transport de fruita, 1 mort; Peníscola 6 barques estavellades contra les roques, 19 morts; Sagunt encallats 6 vapors dedicats al transport de ferro i carbó entre les fonerries d'aquest port i Bilbao, 14 morts; Vinaròs 4 barques de pesca destrossades i 19 morts.»

Malgrat que en el seu escrit Lluís Beulas dóna una relació dels naufrags de Vilassar de Mar i de llurs famílies, ens permetem substituir aquells paràgrafs per la següent llista, un xic més completa mercès a la documentació trobada posteriorment a l'arxiu històric existent a la Sénia del Rellotge. Es tracta de la «Relació de les famílies que deixaren els naufrags del dia 31 de gener del 1911 i el seu estat actual formada per la Junta Local de Socors d'aquest poble», datada el 26 de febrer del 1913. Com diu el seu encapçalament, reflecteix l'evolució de les famílies afectades dos anys després de la tragèdia.

1. JOAN FERRER RAMON, de 50 anys. Deixà la seva esposa Àngela Graupere Tomàs embarassada, la qual morí el 4 de març

del mateix any en donar a llum la seva filla Matilde. Filles Mercè Ferrer Graupere, viu a Sant Pol de Mar, ara casada amb un pescador; Francisca Ferrer Graupere, de 5 anys, viu a Barcelona amb un matrimoni sense fills de posició modesta i Matilde Ferrer Graupere, de 2 anys, filla pòstuma del naufrag, és a la Casa de Maternitat de Barcelona. Fillastra Maria Nogués Graupere, de 10 anys, viu a Blanes amb uns parents pobres. «El difunt no deixa béns de cap mena i la família es mantenia del jornal de pescador del cap de casa.»

2. JAUME LLORCA CORTÈS, de 26 anys. Deixà la seva esposa Amàlia Mayor que ara viu a Benidorm però no ha canviat de posició. Filla Francisca Llorca Mayor, de 2 anys, morí a Benidorm el 17 de juliol del 1912. «El difunt no deixa béns de cap mena i la família es mantenia del jornal de pescador del cap de casa.»

3. MELCIOR MARTÍ MARTORELL, de 43 anys, germà de Salvador. Deixà la seva esposa Antònia Vendrell Penosa, i la filla Maria Martí Vendrell de 9 anys. Viuen de l'escàs jornal de la mare al carrer de Sant Francesc número 25 de Vilassar de Mar. «El difunt no deixa béns de cap mena i la família es mantenia del jornal de pescador del cap de casa.»

4. SALVADOR MARTÍ MARTORELL, de 37 anys, germà de Melcior. Deixà la seva esposa Irene Sala Tarsi, i la filla Margarida Martí Sala, de 8 anys. Viuen de l'escàs jornal de la mare al carrer de Sant Francesc número 18 de Vilassar de Mar. «El difunt no deixa béns de cap mena i la família es mantenia del jornal de pescador del cap de casa.»

5. JERONI CARRAU BERNET, de 56 anys, cunyat de Pau Vila Abril. Deixà la seva esposa Maria Vila Abril, i els fills Josep Carrau Vila de 25 anys, Francisca Carrau Vila de 22 anys que d'ençà de molts anys pateix un «reblandecimiento» medul·lar i Jeroni Carrau Vila de 12 anys. Viuen en una caseta de propietat al carrer d'en Roig número 11 de Vilassar de Mar, i de l'escàs jornal del fill. «Si bé el difunt tenia com a únic bé la modesta caseta on habitava amb la família, tenia absoluta necessitat del jornal eventual que guanyava amb el seu ofici de pescador.»

6. PAU VILA ABRIL, de 54 anys, cunyat de Jeroni Carrau Bernet. Deixà la seva esposa Cristina Almera Domènech i fill Josep Vila Almera, de 18 anys, teixidor. Viuen del jornal del fill al carrer d'en Roig número 12 de Vilassar de Mar. «El difunt no deixa béns de cap mena i la família es mantenia del jornal de pescador del cap de casa.»

7. MIQUEL FLAMERICH CARBONELL, de 53 anys. Deixà la seva esposa Teresa Ferrés Abril, les filles Flora de 29 anys, Eulàlia de 25 anys i Elvira Flamerich Ferrés de 16 anys, i el pare Isidre Flamerich Teixidó, impossibilitat. Viuen en una caseta de propietat al carrer de Sant Pere número 8 de Vilassar de Mar. La situació ha canviat pel casament de les dues filles Flora i Eulàlia. «El difunt era propietari d'una de les barques naufragades, anomenada *Xica Ma Nena*, que tripulava, i de la modesta casa on vivia amb la seva família. Si bé l'esmentada barca va ser salvada i podrà usar-se amb algunes reparacions, en el naufragi va perdre tot el seu equipament, consistent en quatre peces de xarxa de valor 900 pessetes, pal, vela, rem, bornois i tots els altres accessoris pessetes 420, o sigui, en conjunt 1.320 pessetes.»

8. FRANCISCO GARCIA VERDAGUER, de 64 anys. Deixà la seva esposa Maria Sitjes Bassa. Sense fills. Viu al carrer del Carme número 17 de Vilassar de Mar. «El difunt no deixa béns de cap mena i la família es mantenia del jornal de pescador del cap de casa. No ha variat la situació.»

9. SALVADOR CARLES BAIXÉS, de 17 anys, solter. Deixà el seu pare Antoni Carles Codina, manobre, la seva mare Teresa Baixés Casanovas, i els germans Àngela Carles Baixés de 12 anys i Antoni Carles Baixés de 6 anys. Viuen al carrer de Sant Antoni número 7 de Vilassar de Mar, de l'escàs jornal del pare. «La seva família és de les més pobres de la localitat.»

JAUME LLORET SEVILLA va ser l'únic sobrevivent d'aquesta localitat. A causa de l'accident sofert, està impossibilitat de dedicar-se a qualsevol mena de feina. Té al seu càrrec la seva esposa Anna Sellés Moltó i els seus sis fills Maria, Feliciana, Anna, Vicenta, Joan i Romualda Lloret Sellés. Viuen al carrer de Sant Francesc número 2 de Vilassar de Mar. «Aquest únic supervivent del naufragi era

patró de la barca totalment perduda anomenada *San Pedro*. No tenia cap altre mitjà de fortuna que la barca perduda, la qual segons càlcul dels perits, juntament amb els seus ormeigs, pot ser avaluat de la manera següent: una barca de les de sardinals pessetes 800; quatre peces de valor juntes pessetes 900; pal, vela, rem i els altres accessoris pessetes 335; total pessetes 2.035.»

Les ajudes

Tan aviat es conegueren les fatals notícies, tot Catalunya i la resta de l'Estat s'abocaren a obrir subscripcions per als damnificats i durant, almenys dos mesos, totes les entitats recreatives i culturals organitzaren actes per aconseguir diners per a les famílies dels naufragats.

Per fer-nos una idea de les moltíssimes subscripcions que s'obriren i de les moltes captas que es van fer per socórrer les víctimes del temporal, passem a esmentar-ne algunes: el periòdic *El Poble Català*; el periòdic *La Veu de Catalunya*, que en data 9 de febrer sumava la quantitat de 3.485'60 pessetes; una de popular a Tarragona; entre el personal de l'Ajuntament de Barcelona; de la Diputació provincial; del Foment del Treball Nacional; de la Cambra de Comerç i altres centres econòmics; la Guàrdia Municipal de Barcelona; l'Associació Catalana d'Estudiants; la Joventut Catalanista; subscripció popular promoguda per l'Ajuntament de Badalona; capta feta per tots els orfeons de la ciutat de Barcelona organitzada per l'Orfeó Nova Catalònia; capta popular a Caldetes; subscripció popular oberta per totes les associacions de Reus per a l'ajuda a les famílies de les víctimes d'aquelles platges veïnes, principalment les de Cambrils; a Tarragona obren subscripcions populars l'Ajuntament i la Lliga Marítima; subscripció de l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí; col·lecta entre els membres de la Junta del Cercle d'Ultramarins i Queviures; subscripció entre els socis del Cercle del Liceu; en una capta pública a Reus on anaven dues bandes de música, els estudiants de l'Institut, uns pescadors i uns orfes de Cambrils i representació de les associacions i de la premsa local es recaptaren 1.273'53 pessetes; una comissió de l'Associació

Artística de Joieria i Plateria passa a visitar els joiers i argenters a fi de recaptar donatius per als naufrags; la primera recapta de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació puja 12.100 pessetes; els esperantistes de la Societo Esperanto Kaj Patrujo obren una subscripció; entre totes les societats corals de la Barceloneta (La Plaça Negra, Els Tranquils, L'Àncora, La Draga, La Garrofa, Els Barretaires, L'Olla i L'Artesana) es recaptaren 1.335,05 pessetes...

A part de les recaptas i de les subscripcions, moltes entitats organitzaren funcions a benefici de les famílies dels naufrags, com un concert de l'Orfeó Català; un partit de «Foot-Ball» entre els alumnes de l'Escola d'Enginyers i els de la Facultat de Medicina al camp de l'Universitari S. C., durant el qual «es passarà la safata»; l'Ateneu Tarragoní, l'Orfeó Tarragoní i l'Orfeó Vilanoví organitzen representacions teatrals i concerts; la societat «Sport Vasc» organitza una competició de «cesta» al Frontó Comtal; funció teatral benèfica a càrrec de l'Acadèmia de Sant Lluís Gonzaga d'Horta; a Badalona, sessions benèfiques de teatre i de cinema al Centre de Nostra Senyora de Montserrat, al Centre Gent Nova, al casino Nuevo Apolo i als cinemes Zorrilla, Mary i Cervantes; festa literario-musical a càrrec de la Societat de Cecs i semi-Cecs; al Teatre Principal de Barcelona, una vetllada en la qual participen destacades cantants i actors de teatre; gran festival organitzat per la Societat Coral Euterpe i la Banda Municipal de Barcelona al Palau de Belles Arts del Cap i Casal de caràcter eminentment popular, en el qual no es fixa preu d'entrada a fi que els concurrents puguin dipositar a la safata la quantitat que els seus mitjans els permetin...

El diari de Madrid *El Mundo* proposà que es fes una subscripció d'àmbit nacional iniciada pel govern; la presidenta de la Junta de Senyores de l'Asil Naval proposà que aquesta benèfica institució acordés admetre tots els nois i noies que haguessin quedat sense pare a conseqüència del temporal; la Lliga Espiritual de Nostra Senyora de Montserrat celebrà un sufragi per les ànimes dels mariners i pescadors morts en el temporal per recaptar fons; Sa Majestat Alfons XIII féu una donació de 2.500 pessetes i la reina Maria Cristina 1.000 pessetes.

Després de relacionar les desgràcies del temporal i de fer-se ressò de les ajudes iniciades per tants i tants estaments, entitats i agrupacions, el diari *La Veu de Catalunya* inseria aquest curt però significatiu paràgraf: «De la Junta d'Obres del Port, del Govern Civil i de la Comandància de Marina no se'n sap res».

L'article de Lluís Beulas publicat a *Singladures* continua dient:

«Vilassar de Mar no va quedar enrere. L'Ajuntament obrí una subscripció en la qual tot el poble va col·laborar, des del que més (1.000 pessetes) al que menys (5 cèntims). El Cinema Arenas contribuí amb la recaptació de la projecció d'una pel·lícula, el Teatre Círcol amb una funció de teatre, l'Ateneu Vilassanès de la Classe Obrera va oferir una gran gala el 26 de febrer, el mateix dia que totes les entitats organitzaren una espectacular cavalcada amenitzada per dues bandes militars per aconseguir diners dels vianants.

«Des de Montevideo es va rebre una carta acompanyada d'un xec que diu així: «Constituidos en comisión los que suscriben, para procurar recursos en bien de las familias de los nueve pescadores de nuestro pueblo que perdieron sus vidas en la ruda labor á la que estaban entregados, hemos cerrado la lista con un total de pesos oro uruguayo 467, cuya suma, al cambio de 5'75 son: Pts. 2.685 [...]. Acompañamos igualmente la lista de los donantes para que sea publicada como de costumbre.» Signen la carta Pedro Mir i Juan Pujol.»

A la llista dels vilassarencs de l'Uruguai, figuren trenta-sis contribuents, amb predomini dels Carrau (dotze), i també Alsina, Arenas, Comas, Ferrés, Gelpí, Mir, Pujol, Roldós, Vives... Pere Ferrés i Pere Mir encapçalen la llista amb 100 pesos cadascun.

La llista nominal dels qui contribuïren a la subscripció promoguda pel nostre Ajuntament va encapçalada per la pròpia Corporació amb 750 pessetes, seguida pel rector de la parròquia (aleshores mossèn Carles Bartrina) 200 pessetes, el vicari 50 pessetes, la Societat Ateneu Vilassanès de la Classe Obrera 100, l'associació esperantista Vilasara Stelo 100, el Centre Catòlic 25, el Centre Republicà Federal 20, La Confiança 5, la Creu Roja de

Mataró 50, el caporal de Carrabiners 0'25, el cap de l'Estació 2, la Societat de Pescadors de Montgat 67, l'Ajuntament de Tiana 40, el Cinema Arenas 72'80, el Teatre Círcol per la funció del 19 de febrer 120'70, el Teatre Espanyol de Barcelona per la funció benèfica del dia 2 de març 83, rebut de nou vilassarencs des de Santiago del Estero (Argentina) 1.000, i de Pau Berdaguer, a títol personal des del mateix Santiago del Estero, també 1.000 pessetes. Fins a completar el nombre de 873 contribuents, hi trobem una gran diversitat de quantitats, des de les 2.685'25 del grup de Montevideo fins a «un pobre sense nom 5 cèntims». Els donatius d'una i de dues pessetes són majoria, encara que també n'hi ha força que no arriben a una pesseta. El total recaptat a Vilassar de Mar suma 20.819 pessetes amb 55 cèntims.

Repartiment de les ajudes

El dia 8 de juliol del mateix 1911 la Junta d'Auxilis local repartí així les 20.819'55 pessetes recaptades en la subscripció popular de Vilassar de Mar: a l'esposa i filles de Joan Ferrer 3.920'95; a l'esposa i filla de Jaume Llorca 3.192'26; a l'esposa i filla de Melcior Martí 2.186'05; a l'esposa i filla de Salvador Martí 2.186'05; a l'esposa i fills de Jeroni Carrau 2.671'77; a l'esposa i fill de Pau Vila 1.578'75; a l'esposa, filles i pare de Miquel Flamerich 2.047'19; a l'esposa de Francisco Garcia 815'50; als pares i germans de Salvador Carles 1.145'28; a Jaume Lloret supervivent 1.075'75 pessetes.

A més, en data del 3 d'agost del 1911 l'alcalde constitucional de Vilassar de Mar rep una carta de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, notificant-li que remet la quantitat de 1.243 pessetes procedents dels fons recollits en la subscripció oberta per l'esmentada Cambra per socórrer els damnificats del temporal, demanant que distribueixi els diners entre Jaume Lloret Sivilla com a propietari de la barca *San Pedro* 880 pessetes, i Teresa Ferrés Abril com a hereva amb les seves filles de Miquel Flamerich propietari de la barca *Xica Ma Nena* 363 pessetes.

De la subscripció d'àmbit nacional oberta a benefici dels damnificats en el temporal, al Govern Civil li correspongué

distribuir 65.000 pessetes entre tota la província de Barcelona, de les quals, a Vilassar de Mar, li'n van correspondre 7.730. El total recaptat en aquesta subscripció anà distribuït d'acord amb el següent barem: a les vídues dels ofegats 200 pessetes, als fills 300, als pares i als germans 200; a les mullers dels supervivents 100 pessetes, als fills, als pares i als germans 100; per les pèrdues materials totals 200 pessetes, per avaries 50. (Aquest document és datat el 22 d'octubre del 1913, gairebé tres anys després de la tragèdia!) Aquesta quantitat de 7.730 pessetes quedà repartida així entre les deu famílies vilassarenques: Joan Ferrer esposa i quatre filles, 1.250; Jaume Llorca esposa i filla, 550; Melcior Martí esposa i filla, 550; Salvador Martí esposa i filla, 550; Jeroni Carrau esposa i tres fills, 1.150; Pau Vila esposa i fill, 550; Miquel Flamerich esposa, tres filles i pare, 1.130, menys quantitat per a les dues filles casades però una compensació per a la barca avariada; Francisco Garcia esposa 250; Salvador Carles pares i dos germans, 850; Jaume Lloret supervivent esposa i sis fills, 700 més 200 per la barca. En aquestes quantitats cal afegir 50 pessetes donades a cadascuna de les nou famílies dels ofegats, més 80 per a la família de la barca perduda.

No hem pogut trobar documentació referent a la distribució d'ajudes procedents de les recaptades de moltes agrupacions ni de les subscripcions populars obertes per alguns mitjans informatius.

A Vilassar de Mar encara hi ha descendents o parents d'alguns d'aquells pobres pescadors que perderen la vida en les tràgiques circumstàncies del gran temporal de gener del 1911, com són els de Jeroni Carrau, els de Salvador Carles, els de Miquel Flamerich, els de Jaume Lloret o els de Pau Vila...

Per commemorar aquest trist centenari, s'han organitzat diversos actes a moltes poblacions costaneres del país, destacant els celebrats a la població de Cambrils, una de les més afectades pel temporal, on s'ha obert una documentada exposició titulada «1911. Sobreviure a la tempesta», organitzada per l'Ajuntament d'aquella població del Baix Camp amb la col·laboració de nombrosos organismes, com la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, el Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, el Museu Marítim de

Barcelona, la Confraria de Cambrils, L'Observador de l'Ebre, el Servei Meteorològic de Catalunya, Filmoteca Espanyola i d'altres.

Com que l'esmentada exposició té caràcter itinerant, el Museu de la Marina té previst que a la tardor d'enguany en puguem gaudir durant uns dies a Vilassar de Mar.

Primavera 2011.

Esquela amb motiu de la mort dels pescadors de Vilassar de Mar.